

Spis treści

Wstęp do drugiego wydania	7
Wstęp	9

Część pierwsza: Oko zdumione

I. Otwory w ścianie	15
1. Rozdwojony obraz: tekst i to, co poza nim	15
2. <i>Bodegones</i> Velázqueza i próg intertekstualny	22
II. Narodziny martwej natury jako proces intertekstualny	29
1. Parergon	29
2. <i>Para-</i> jako <i>ergon</i>	37
III. Marginesy	46
1. Nisze	46
2. Okna	50
3. Drzwi	63
4. Ramy	75

Część druga: Oko ciekawe

IV. O asamblażu (albo jak stworzyć nowy obraz za pomocą starego)	91
1. Rozdwajanie, zawieranie, obudowywanie	91
2. Oporny przeszczep: przemiany Madonny della Vallicella	92
3. Asamblaż i kolekcja: Madonna w girlandzie w gabinetach kolekcjonerów	102
V. Przełom	119
1. Naga ściana	119
2. Sakramenty i retoryka	123
3. Koniec „wyobrażenia” i koniec „sztuki”	124

VI. Intertekstualne tryby	131
1. Katalogi obrazy	131
2. Ściana z obrazami	138
3. Pamięć i zapomnienie w gabinetach kolekcjonerów	141
4. Retoryka i kolekcja	157
5. Historia sztuki i system wyobrażeń	164

Część trzecia: Oko metodyczne

VII. Obrazy, mapy, zwierciadła	181
1. Białe płótno	181
2. Obrazy	187
3. Mapy	203
4. Zwierciadła	215

VIII. Malarz jako obraz – malowanie jako obraz	232
1. Malarz jako obraz	232
2. Autoprojekcja kontekstowa	234
3. Autoportret	242
4. Lustro i wtrącenie autorskie	253
5. Akt malowania jako przedstawienie	266
6. Scenariusz poietyczny jako scenariusz aporetyczny	286

IX. Druga strona obrazu	
1. Obraz strzęp	309
2. Paradoksy	314
3. „Wiele hałasu o nic”	317

Przypisy	321
Źródła i bibliografia	359
Indeks nazwisk	376
Spis ilustracji	380

Obraz we właściwym sensie tego słowa jest pojęciem względnie nowym. W stosunku do dawnych wyobrażeń, związanych z określonym miejscem i funkcją sakralną, obraz jest przedmiotem, którego nie definiujemy ani w odniesieniu do liturgii, ani do stałego miejsca ekspozycji. Jego pojawienie się u schyłku epoki renesansu uznawane jest za najistotniejsze wydarzenie w historii sztuki zachodniej. Głównym celem niniejszego studium jest ukazanie procesu, poprzez który metamalarskie zabiegi przyczyniły się do stworzenia kondycji sztuki nowoczesnej. Narodziny obrazu zbiegają się z ukształtowaniem się świadomości malarstwa jako takiego, z narodzinami „nowoczesnej” koncepcji artysty. Zjawisko ustanowienia obrazu jest ostatecznie efektem ostrej konfrontacji nowego wyobrażenia z jego własnym statusem, z jego własnymi granicami.